

MILJØstyrelsen
Industri

3. april 2006
Jr. nr. DEP-222-00003.
san//

GRUNDNOTAT

om EU Kommissionens forslag til Kommissions beslutning om opstilling af miljømærkekriterier for produktgrupperne *Jordforbedringsmidler og vækstmedier* under EU's miljømærkeordning (Blomsten).

1. Status

Kommissionen har den 22. marts 2006 fremsendt to ovennævnte forslag. Forslagene har hjemmel i art. 6, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. jul 2000 om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke.

Forslagene behandles i et forskriftsudvalg i overensstemmelse med forordningens art. 17, jf. art. 5 i afgørelse 1999/468/EF (1999/468/EF art. 5). Hvis der er kvalificeret flertal for kriterierne, udsteder Kommissionen afgørelsen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, kan Kommissionen forelægge sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen. Der er planlagt afstemning d. 6. april 2006.

De nuværende kriterier for *jordforbedringsmidler og vækstmedier* har indtil i dag været omfattet af én og samme beslutning. Kommissionen meddelte ved fremsendelsen, at kriterierne for *jordforbedringsmidler og vækstmedier* vil blive splittet op i to kriteriedokumenter. Et for *jordforbedringsmidler* og et for *vækstmedier*. De to typer er defineret nedenfor. Dette notat omhandler begge beslutninger, da kriterierne for de to områder er meget lig hinanden, både hvad angår miljøkriterier og dansk holdning.

Sagen har ikke tidligere været forelagt hverken Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg eller Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

EU's miljømærkning af *jordforbedringsmidler og vækstmedier* omfatter følgende:

Et produkt vil kun kunne tages i betragtning med henblik på tildeling af et miljømærke, hvis dets indhold af ikke-fossilt organisk materiale stammer fra behandling og/eller genbrug af affaldsmaterialer (som defineret i Rådets direktiv (affaldsrammedirektivet) 75/442/EØF af 15. juli 1975, ændret ved direktiv 91/156/EØF).

For Danmarks vedkommende betyder det, at jordforbedringsmidler, solgt og produceret i Danmark, og mærket med Blomsten, i øvrigt skal overholde dansk *Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål* (Slambekendtgørelsen), Bek. nr. 623 af 30. juni 2003.

Det er ikke tilladt at tilsætte spildevandsslam eller tørv/spagnum. Det er tilladt at tilsætte industrielt slam fra fødevarerforarbejdende virksomheder, såfremt der er tale om vegetabilsk fødevarerproduktion (f.eks. produktion af frugt/grøntsager mm.), mejeri- og bageriproduktion, og drikkevarer (alkohol, ikke alkoholproduktion).

Slam fra industriel produktion af ikke-fødevarer (tekstil- og læder, afsværtning af papir, mm.) er ikke tilladt, ligeså er slam fra slagterier heller ikke omfattet.

Herudover kan tilsættes mineralsk materiale, såfremt dette ikke kommer fra udgravninger der falder ind under Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, og Habitat- og fuglebeskyttelsesområderne under Natura 2000, der tilsammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU (omfatter rådets direktiv 79/409/EEC af 2. april 1979 med ændringer om beskyttelse af vilde fugle, og ovenstående direktiv 92/43/EØF).

Miljømærkekriterierne for *jordforbedringsmidler* omfatter: Materialer, som tilføres jorden, først og fremmest for at bevare eller forbedre dens fysiske egenskaber, og som kan forbedre dens kemiske og/eller biologiske egenskaber eller aktivitet.

Miljømærkekriterierne for *vækstmedier* omfatter: Andet materiale end jord som planter dyrkes i.

Udover ovenstående krav skal et miljømærket *jordforbedringsmiddel* eller *vækstmedie* leve op til en række krav med henblik på at begrænse indholdet af farlige stoffer (tungmetaller), fysiske urenheder såsom glas, metal og plast og næringsstoffer (nitrogen). Der stilles minimumskrav til produktets indhold af tørstof og organisk materiale, og endelig må produktet ikke negativt påvirke planters spiring og vækst.

Der stilles sundheds- og sikkerhedskrav til produkterne således at *Salmonella sp.* ikke må kunne påvises i 25 g af produktet, ormeparasitter (*Helminth ova*) må ikke kunne påvises i 1,5 g af produktet. Der er endvidere begrænsning på indholdet af ukrudtsfrø og vegetativt reproducerbare dele af ukrudt.

Endelig er der krav til forbrugeroplysning om indhold og anvendelse.

Revisionen af de nuværende kriterier er den tredje revision. På EU plan er der 19 licenser til produktgruppen, heraf én i Danmark, der omfatter to produkter. I alt findes der 25 forskellige produkttyper.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincipperne

Kommissionen har ikke redegjort for disse. Da formålet med forslaget er at udvide rækken af produktgrupper i en allerede gældende fællesskabsregulering, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget medfører ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre konsekvenser for stat, amter, kommuner eller erhvervsliv. Erhvervelse af miljømærket indebærer udgifter for ansøgeren, men disse udgifter forventes opvejet af de konkurrence-mæssige fordele ved erhvervelse af miljømærket.

Beskyttelsesniveau

Forslaget medfører en forbedring af det hidtidige beskyttelsesniveau i EU indenfor området, idet produkter mærket med Blomsten og solgt i EU/Danmark er med til at øge genanvendelsen af affaldsprodukter. Anvendelsen af mærkningen er dog frivillig. En direkte forbedring af miljøbeskyttelsesniveauet kræver, at produkter, mærket med Blomsten sælges og anvendes. Indirekte anvendes miljømærkekriterier af producenter som intern standard for virksomhedens miljøarbejde. Dermed er

miljømærkekriterierne med til at øge miljøbeskyttelsesniveauet, uanset om disse produkter mærkes med Blomsten eller ej.

5. Høring

Forslaget har ikke været i høring.

Rammenotat om forslaget har den 29. marts 2006 været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring.

DAKOFA er uenig i den danske holdning om spildevandsslam. Det fremgår af rammenotatet, at sporings- og kontrolmulighederne ikke anses for at være tilstrækkelige til at acceptere slam i kompost, der frit vil kunne leveres til havebrug.

DAKOFA står lidt uforstående overfor dette synspunkt, og skal opfordre til, at der anlægges et mere nuanceret syn herpå – herunder at der tages skridt til så at sikre en sådan sporingsmulighed. Det burde overvejes at skabe mulighed for anvendelse af slam, der både er sporbart og som opfylder slambekendtgørelsens krav ved modtagelsen.

Endelig skal opmærksomheden henledes på, at den jord, hvorpå affaldsprodukter skal finde anvendelse, efter den danske slambekendtgørelse skal overholde jordkvalitetskriterierne, hvilket de typisk ikke gør i byområder, hvorfor selv miljømærket kompost ikke må anvendes her.

Dansk Industri støtter den danske holdning.

Solum anser det for uønsket, at et 100% stenuld eller et 100% Perlite voksemedie i flg. de nye kriterier kan blomstermærkes. Desuden undrer virksomheden sig over, at energiforbruget ikke tillægges vægt i miljøvurderingen ved sammenligning af forskellige voksemedier. Virksomheden kritiserer yderligere, at der ikke er et minimumskrav om genanvendelse i et blomstermærket stenuld/perlite produkt. Endelig kritiserer virksomheden, at der ikke længere stilles krav om at foretage en E. coli analyse, mens der i stedet anvendes analyser for Helminth, som ikke er en internationalt anerkendt standardiseret metode.

6. Forhandlingssituationen

Forslaget forventes at få støtte blandt medlemsstaterne. Arbejdet med udviklingen af kriterierne er forestået af Holland.

Drøftelserne af forslaget har især vedrørt: Anvendelsen eller udelukkelsen af slam og tørv/spagnum (herefter tørv).

Uagtet at produktgruppen *jordforbedringsmidler og vækstmedier* nu er splittet op i to forskellige produktgrupper med hvert sit kriteriedokument er diskussionen, om slam skal omfattes eller ej, relevant for både *jordforbedringsmidler* og *vækstmedier*.

Flere lande (blokerende mindretal) har argumenteret imod brugen af spildevandsslam. Begge synspunkter argumenteres med, at de eksisterende kriterier og forslagene til begrænsning af farlige stoffer i det færdige produkt ikke er gode nok.

Den anden hoveddiskussion har været anvendelsen af tørv/spagnum (herefter tørv) i *vækstmedier*. Et blokerende mindretal har argumenteret imod anvendelsen af tørv, mens øvrige lande gerne så tørv anvendt med mængdebegrænsninger.

Selv om der har været et ønske fra visse lande og industrien om brugen af tørv i vækstmedier, ville forslaget ikke kunne finde flertal. Industrien har argumenteret for, at kriterierne så ikke burde omfat-

te vækstmedier, idet tørv er en nødvendig del af et vækstmedie. Så radikalt har ingen ønsket at gå, idet der er eksempler på vækstmedier der ikke indeholder tørv, men som alligevel opfylder krav til vækstmediers funktion.

Udover disse hoveddiskussioner har kriterierevisionen primært taget udgangspunkt i erfaringer med de eksisterende licenser, dvs. at strømline kravene.

7. Regeringens holdning

Danmark støtter Kommissionens to forslag. Kriterierne er blevet mere strømlinede og relevante i forhold til ansøgere. Danmark havde gerne set en skærpelse af krav til tungmetaller og indførelse af krav mod relevante organiske forureningsstoffer, men kan også stille sig tilfreds med forslaget, idet produkter mærket og solgt i Danmark skal overholde den danske Slambekendtgørelse.

Danmark støtter genanvendelsen af affald, som slam, herunder spildevandsslam lovgivningsmæssigt hører under. Hensynet til styrbarhed og sporbarhed af den udbragte spildevandsslam har dog vejet tungere i dansk holdning. Dansk lovgivning pålægger brugerne af spildevandsslam til gødningsformål en række restriktioner om registrering, hygiejnisering, mm., som begrænser brugen af spildevandsslam i jordforbedringsmidler til privat brug i Danmark. Det har således været dansk holdning, at produkter miljømærket med Blomsten ikke skulle kunne indeholde spildevandsslam, idet det ikke har kunnet sikres at produkterne til private (oftest solgt i f.eks. 25 kg poser i plantecentre eller supermarkeder) har kunnet omfattes af den styrbarhed og sporbarhed som brugen af spildevandsslam til gødningsformål er underlagt ifølge Slambekendtgørelsen.

Danmark støtter udelukkelsen af tørv begrundet i, at tørv indvindes i moser, en naturtype der i dansk og international sammenhæng har høj prioritet, at indvinding af tørv medfører store ændringer i landskab og naturtype (ofte ophører tørvedannelsen på naboarealerne), at der er tale om en endelig ressource, som kun på meget lang sigt vil kunne gendannes.